

APEK

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije

Stegne 7, p. p. 418

1001 Ljubljana

telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01

e-naslov: info.box@apek.si, http://www.apek.si

davčna št.: 10482369

Številka: 300-165/2004-76

Datum: 3.5.2005

Zadeva: Obvestilo o zaključeni analizi trga »14. Hrbtenični del zakupljenih vodov (medoperaterski trg)«

Agencija za pošto in elektronske komunikacije (dalje: agencija) je na podlagi 21. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 43/04 in 86/04-ZVOP-1, dalje: ZEKom), dne 19.7.2004 pričela z analizo na trgu »14. Hrbtenični del zakupljenih vodov (medoperaterski trg)«, določenega v 3. členu Splošnega akta o določitvi upoštevnihi trgov (Uradni list RS, št. 77/2004, dalje: Splošni akt) v skladu s Priporočilom Evropske komisije z dne 11. februarja 2003 o upoštevnihi trgih produktov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, ki so lahko predmet predhodnega urejanja v skladu z Direktivo 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta o skupnem ureditvenem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (UL L 114, 8.5.2003, dalje: Priporočilo). Kot geografski trg je bil določeno območje Republike Slovenije.

Agencija je analizirala stanje na upoštevnihi trgu s posebnim poudarkom na ugotavljanju obstoja učinkovite konkurence ter obstoja morebitnih operaterjev s pomembno tržišno močjo. V zvezi s tem je dne 19.7.2004 pozvala vse fizične in pravne osebe, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oz. izvajajo elektronske komunikacijske storitve ter so vpisani v uradno evidenco agencije, da izpolnijo posredovane vprašalnike. Na podlagi prejetih odgovorov je agencija ugotovila, da hrbtenične dele zakupljenih vodov na upoštevnihi trgu zagotavlja šest operaterjev: Holding Slovenske Železnice d.o.o., PanTel d.o.o., Telekom Slovenije d.d., Telius d.o.o., Tesicom d.o.o. and Stelkom d.o.o. (ELES).

Ali ima kateri od navedenih operaterjev na upoštevnihi trgu prevladujoč položaj (torej tak ekonomski vpliv, da mu omogoča znatno mero samostojnosti nasproti konkurentom - 1. odstavek 19. člena ZEKom) je agencija ugotavljala na podlagi naslednjih meril:

1. tržišni delež operaterja na upoštevnihi trgu in spreminjanje njegovega tržišnega deleža
2. ovire za vstop na upoštevnihi trg in vpliv na potencialno konkurenco na tem trgu
3. vpliv velikih uporabnikov na moč operaterja
4. doseganje ekonomije obsega in ekonomij povezanosti
5. kontrola nad infrastrukturo, ki se je ne da zlahka podvojiti
6. možnost dostopa do finančnih virov
7. tehnološke prednosti

Agencija je zaključila, da na upoštevnihi trgu obstaja zadovoljiva konkurenca in da ni nobenega operaterja, ki bi imel pomembno tržišno moč. To kažejo zlasti tržišni deleži, pri čemer

nobeden od operaterjev nima tržnega deleža, ki bi presegal 50%. Poleg tega tržni deleži na upoštevnom trgu niso stabilni ter so se pri manjših operaterjih povečevali. Nobeden od operaterjev nima privilegiranega dostopa do tehnologije, zaradi katerega bi imel bistveno prednost pred ostalimi operaterji, na trgu pa obstaja tudi konkurenca med infrastrukturami, saj so hrbtenci deli najmanj podvojeni. Dalje je mogoče ugotoviti, da vsaj dva operaterja na upoštevnom trgu dosežeta ekonomije obsega ter da imata vsaj dva operaterja ugoden dostop do finančnih virov. Nenazadnje pa je bila na strani povpraševanja ugotovljena izravnalna tržna moč velikih zakupnikov, ki imajo dostop do alternativnih dobaviteljev, to pa še dodatno kaže na učinkovito konkurenco na upoštevnom trgu.

Na podlagi določb 21. in 124. člena ZEKom je agencija z rezultati seznanila Urad za varstvo konkurence in ga prosila za mnenje. Ta je v dopisu, št. 307-30/04-29 z dne 27.10.2005, sklepno ocenil, da analiza upoštevnega trga 14 ne nudi zadostne opore za ugotovitev, da je navedeni trg konkurenčen. Menil je, da bi bilo potrebno na podlagi opravljene analize določiti Telekom Slovenije d.d. in ELES kot operaterja s pomembno tržno močjo in jima naložiti določene ukrepe, ki bodo odražali dejansko stanje na trgu in skrbeli za reguliran razvoj trga. Glede na navedeno ugotovitev je agencija opravila analizo še po merilih, ki se na podlagi 5. odstavka 19. člena ZEKom upoštevajo, kadar agencija presoja, ali imata dva ali več operaterjev skupaj pomembno tržno moč:

1. stopnja koncentracije upoštevnega trga, razporeditev tržnih deležev na upoštevnom trgu in njihovo spreminjanje v daljšem obdobju
2. preglednost upoštevnega trga
3. homogenost produktov
4. obstoj prostih (neizrabljenih) zmogljivosti
5. obstoj neformalnih ali drugih povezav med temi operaterji
6. obstoj cenovne konkurence

V zvezi s tem je bilo ugotovljeno, da je tržni delež Telekoma Slovenije d.d. v opazovanem obdobju padel, tržni delež ELES je nihal, stopnja koncentracije ni bila visoka in je skozi celotno opazovano obdobje upadala, kar ne kaže na usklajeno ravnanje navedenih družb. Dalje je bilo ugotovljeno, da so se cene gibale v precej širokem razponu ter da ni tipičnega vzorca razvoja cen, zaradi česar je verjetnost za sklepanje skrivnih dogovorov med operaterjema izredno majhna. Ob tem je agencija upoštevala tudi dejstvo, da optična vlakna različnih operaterjev predstavljajo neomejen vir prostih zmogljivosti in s tem možnost njihove neomejene uporabe ter da Telekom Slovenije d.d. in ELES ne objavljata cen, s čimer je koordinirano delovanje teh dveh operaterjev oteženo. Analiza je v tem delu torej pokazala, da na upoštevnom trgu ne gre za skupen prevladujoč položaj.

V skladu z določbami 95. člena ZEKom, ki agenciji nalaga, da pri oblikovanju politike na trgu elektronskih komunikacij pridobi in primerno upošteva mnenje zainteresirane javnosti, je bila analiza št. 300-165/2004-68 dne 23.3.2006 objavljena na spletnih straneh agencije. V za to postavljenem roku 30 dni je svoje pripombe posredovala družba Voljatel telekomunikacije d.d., ki se je z ugotovitvami agencije, da na upoštevnom trgu vlada konkurenca, strinjala.

Agencija je z rezultati analize v skladu z določbami 125. člena ZEKom dne 24.3.2006 seznanila Evropsko komisijo, ki je z dopisom št. D/202118 z dne 21.4.2006 odgovorila, da na opravljeno analizo nima pripomb.

Na podlagi navedenega je agencija zaključila, da med operaterji na upoštevnom trgu »14 Hrbtenci deli zakupljenih vodov (medoperaterski trg)« obstaja konkurenca. ZEKom določa, da agencija ne sme določiti nobenega operaterja za operaterja s pomembno tržno močjo, če na podlagi analize upoštevnega trga ugotovi, da je trg dovolj konkurenčen. Če je bil ta trg

prej nekonkurenčen, se z odločbo razveljavi vse odločbe, ki so na tem trgu določale operaterje s pomembno tržno močjo (5. odstavek 22. člena). Posledično agencija postopka določitve operaterja s pomembno tržno močjo ni uvedla. Ker je odločba št. 300-95/2003/87 z dne 21.4.2004, s katero je bila družba Telekom Slovenije d.d. za obdobje od 28.4.2004 do 28.4.2005 določena za operaterja s pomembno tržno močjo (1. točka izreka) prenehala učinkovati dne 28.4.2005, njena razveljavitev ni bila potrebna.

Pripravil/a:
Mark Pohar

Miha Krišelj
namestnik direktorja

po pooblastilu
št. 810-9/2003/23 z dne 28.12.2005

Priloge:
Vročiti: objaviti na spletni strani agencije